

Regula honestatis moralis seu tractatus theologicus tripartitus de regula moraliter agendi

In Duos Item Libros Dividitur: In priori potissima fundamenta, & principia moderni Probabilismi intrinseca exactè, & accuratè examinata multipliciter evertuntur, & non esse verè principia, ... In posteriori verò eundem cum modernis Decretis Pontificiis multiplici argumento ... ubi multa de ultimi ...

Camargo, Ignacio de

[S.l.], 1702

Articulus III. Ulterior comprobatio ab absurdis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94767](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94767)

nis conformitate dependeat essentialiter, ut diximus, tota moralis actionis honestas. Illæ ergo opiniones, quas, cā diligentia non præmissa, concipimus, haud possunt esse honestatis regula; non enim habent conformitatem ullam cum lege, nisi ut summum fortuitam, atque casualem, quam certè nemo dicat sufficere, nisi, qui censeat, nullam diligentiam adhiberi à nobis debere, ut re ipsa inveniamus voluntatem divinam, aut nihili faciendum esse, quod juxta illam non operemur. Id verò qui censeret, aut affirmaret, stultus, immò impius, & hæreticus esset.

13. Confirmatur id ipsum, & declaratur: intellectus humanus non est potentia naturā suā recta, aut infallibilis, & quæ in suis operationibus à fine debito aberrare non possit. Hoc certè, salva fide, negari nequit; immò nec ullus hominum, nisi prorsus insanus, aliquando vertat in dubium. Quin intellectum nostrum esse potentiam pro hoc misero statu maximè debilem, & infirmam, monstròse, ut ita dicam, & usque ad stuporem defectibilem, quæque in rebus, vel infimis, ac valde obviis, passim erret immaniter, absurdissimèque fallatur, satis ad evidentiam, vel experientia sola nos docet, ut necesse hinc nō sit importunè præmaturare, quæ D. Thomas multis in locis, & cum eo DD. Scholastici, copiosè tradiderunt, & alio loco à nobis sunt producenda, de insufficiencia humanæ rationis, deque necessitate gratiæ divinæ, nec non doctrinæ à Deo revelatæ, ad cognoscendas rectè, ac sine erroribus, vel ipsas naturales veritates.

14. Ex hoc autem principio sic arguere licet: opinio, vel judicium nostræ rationis generaliter de se non habet esse regulam rectam operationis nostræ, quam dirigit, ex immediato suo, ac proximo principio, videlicet humano intellectu, cum hic non sit naturā suā rectus, sed potius usque adeo defectibilis: aliunde verò

nec ex respectu, aut necessaria conformitate ad primam rectitudinis regulam; unde enim illam habebit? aut quomodo hoc stabit cum defectibilitate principii? Utique, si judicium humanum de nostræ operationis honestate, ex communi suo conceptu foret conforme regulæ primæ, intellectus non posset aliquando ab eadem conformitate deficere, adeoque foret necessariò rectus; neque enim aliter deficere potest, quàm per operationem non rectam, seu non conformem regulæ primæ. Ex nullo igitur capite potest opinio, seu judicium humanum de humanæ operationis honestate, sub generali suo conceptu habere rectitudinem aliquam: ergo nec esse regula moralis honestatis.

ARTICULUS III.

Uterior comprobatio ab absurdis.

15. **S**Uadetur insuper commune dogma ab absurdis innumeris, quæ ex opposito errore sequuntur inevitabiliter. Ex illo namque legitimè deducitur, nihil nobis esse timendum ab affectionibus inordinatis, nihil à pravis consuetudinibus, nihil à suggestionibus diabolicis latenter decipientibus sub specie virtutis; nihil à fraudolentiis falsorum Prophetarum, qui veniunt ad nos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces; nihil denique ab omnibus erroribus, aut ignorantibus frequenter obrepentibus circa veritates morales: quæ tamen esse apertè contra Scripturam Sacram, contra SS. Patrum doctrinam, contra piorum omnium exempla, & contra omnem rectam rationem, nullus opinor negare audeat.

16. Sequela verò patet: quia, si quælibet nostra opinio, vel existimatio, undecumque, & utcumque concipiatur à nobis, est regula sufficiens honestatis, nihil jam nobis nocere poterit dicere malum bonum, & bonum

num malum, immò commoditates afferet non mediocres, à magnisque molestiis, atque difficultatibus liberabit. Quid ergo erit, cur errores quoscumque in hac morum doctrina formidare, aut cavere, & non magis optare, atque procurare debeamus?

17. Unde ulterius deducitur, otiosum esse, ac vanum omne orationis, ac librorum studium ad assequendas veritates morales; non esse necessarium in humanis negotiis cautè procedere, aut de rebus agendis deliberare; neminem debere consulere viros se prudentiores, ac sapientiores, immò honestè, atque laudabiliter posse quem propriæ prudentiæ inniti, aliorumque iudicio semper contempto, in suo ubique sensu abundare; nullum esse iudicium temerarium, nullumve dictamen imprudens, nullam proterviam, nullam pertinaciam, nullamque sententiam injustam, & uno verbo nihil non licitum, sed vitia in virtutes abire, & omnia in re morali ultrò, citròque permisceri. Hæc autè omnia longe absurdissima ex hoc errore, quem impugnamus, inevitabiliter sequi, statim evidenter apparet.

18. Verum, ut aliquid in specie dicamus, deducitur ex illo non legitime tantum, sed etiam immediate, sectarium judicantem imaginum sacrarum adorationem esse turpem idololatriam, honestè facere, si imagines conculcet; Calvinistam obstinatè credentem, divinum Eucharistiæ mysterium esse inanem quamdam fictionem, non esse reprehensibilem, immò esse laudabilem, si sacras hostias pedibus proterat, aut equis comedendas objiciat; Judæum Christum Dominum blasphemantem, & execrantem, nec sacrilegum esse, nec blasphemum, neque supplicio ullo, sed potius laude dignum, quippe qui credat pertinacissime, obsequium se Deo præstare, uti credebatur quondam Apostolus, qui JESVM, & ejus Ecclesiam supra modum persequabatur, abundantius

æmulator existens paternarum suarum traditionum, ut ipsemet expressè testatur, Ad Gala. 1.

19. Deducitur præterea, scelerosos illos, quos commemorat idem Apostolus, dum turpissima illa, & horrenda flagitia, quæ ibidem ipse refert, perpetrabant, minimè in hoc peccasse, sed honestè potius egisse, contra quàm idem Apostolus docet. Sequela verò patet; quia ipsi per errorem, & per reprobum sensum existimabant, illa non esse illicita, sed opera potius honesta; quod ipse Apostolus satis clarè significat, & expressè docuerunt Chrysostomus, Ambrosius, & D. Thomas in eum locum, de quo nos postea, Ad Roma. 1.
Chrysost.
Ambros.
D. Thom.

20. Unde tandem apparet (ut alia prætereamus) errorem, quem modò rejicimus, nihil planè differre ab illo capitali, & pestifero errore aliquorum Hæreticorum, quem refert, & refellit insignis noster Controversista P. Gregorius de Valètia, & ante ipsum Gulielmus Parisiensis acutissime pridem refellerat, nèpè unumquèque non prorsus Atheum, sive Fidem Catholicam recipiat, sive respuat, secundum sectam vivendo suam, posse Deo placere, atque salvari, dummodò credat, eam esse à Deo, ipsique proinde placere, & nihil agat contra propriam conscientiam, sed congruenter potius cum eo, quod ipse honestum putat, & religiosum esse, constanter semper vivat, ac sentiat. Id, quod asserit etiam Turcicum Alcoranum, & multi Ethnici aliquando asseruere, ut ex D. Augustino refert ibidem ipse Valentia. Evidens ergo sit apud omnes Catholicos, non omnem opinionem, seu iudicium, quo existimamus, objectū esse honestum, sufficere ad honestè operandum. Valent. li. 2. de Anal. fid. c. 1. & tom. 3. d. 1. q. 2. p. 6.
Gilliel. Parisien. tr. de legi. c. 21.

21. Et hæc modò sufficiant pro stulta existimatione impugnanda, quam innumeris insuper ex Scriptura, & Patribus testimoniis, promptum esset obruere, nisi consultò illa in commodiorem locum reservaremus.

Quod

Quod si forte videamur inutilem laborem suscepisse in refeilendo stolido errore, qui nullum Scriptorem Catholicum propugnatorem habeat, aut patronum, precor Lectorem meum, ut paululum sustineat, dum simillimam aliam, aut eandem potius quaestionem (& quidem celeberrimam inter modernos Theologos) sub terminis tantum diversis in postrema parte agimus. Ibi, ut spero, facile deprehendet, quanti momenti sit ad nostrum institutum, veritatem Catholicam huic pernicioso errori contrariam omnimodis stabilire, quamque differenda non fuerit brevis saltem ejus notitia, quam ipse etiam doctrinae ordo suo veluti jure postulabat.

22. Sed ne fidem longanimum deposcere nobis videamur, sciat interim Lector, nos paucis abhinc annis ad Sanctae Inquisitionis tribunal semel, & iterum fuisse delatos (irritis tamen, Deo favente, nostrorum delatorum conatibus) eo quod è suggestu in publica concione propositionem hanc docuerimus, *Accidere aliquando potest, ut quis non reputans se peccare, immò potius existimans obsequium se prestare Deo, gravissimè tamen delinquat*. Comperi etiam sub idem ferè tempus, à quibusdam Magistris, Probabilissimi sui nimis amantibus, sed non ita nimis callentibus, gravissimam censuram notatam, & è publicis thesibus prælo mandandis deleri quoque justam hanc assertionem, *Non sæper licitum est agere secundum conscientiam dictantem, aliquid esse honestum, quantumcumque judicium certum appareat*.

ARTICULUS IV.

Ad argumenta Articuli primi.

23. **A**D primum respondetur, non sufficere ad honestè operandum, vel ad non peccandum, quod objectum utcumque proponatur tanquam conforme voluntati di-

vinæ, sed opus esse ulterius, ut re ipsa conforme sit, & ad minimum saltem, ut opinio, aut judicium, per quod ita proponitur, non temerè conceptum sit, & absque sufficienti diligentia præmissa; tenemur etenim feriò, & diligenter quærere voluntatem, & legem Dei, ut illam re ipsa observemus, jubente Domino, *Non facietis... singuli, quod sibi rectum videtur*: & rursus, *Quod præcipio tibi, hoc tantum facito Domino: nec addas quidquam, nec minuas*. Deuteron. 12.

24. Ad secundum similiter respondetur, regulam secundam, & proximam, ut sit recta, & sufficiens ad honestè operandum, debere esse conformem regulæ primæ, non apparenter tantum, aut fortuito, sed re ipsa, vel saltem ex seria, atque sincera intentione operantis, post sufficientem diligentiam præmissam ad inveniendam divinam voluntatem: non est autem hujusmodi omne judicium nostrum, per quod regula prima nobis applicari videatur.

25. Ad tertium dicito, *beatum esse eum, quem sua conscientia non remordet in eo, quod probat esse faciendum; si tamen* (ut ibidem idem Doctor prosequitur) *qui faciunt, recta fide, & lege, & bona conscientia faciant*. Nam ubi, quod quis facit, illicitum est, & malum, pejus est, si securus faciat, præsertim quando ignorantia non omnino excusat. Si verò, qui operatur ex quocumque dictamine inconsideratè formato, non recta fide, & lege, nec bonâ conscientia operatur: quapropter, licet ipsum conscientia non remordeat, lex nihilo minus divina condemnat. Notet Probabilista doctrinam hujus eximii Theologi.

26. Ad quartum demum, concessa Majo., nego Mino., illimitatè acceptam quoad secundam ipsius partem, quam esse apertè falsam, & erroneam probationes nostræ convincunt. Utrique qui operatur ex judicio de operationis honestate nò maturè, sed leviter concepto, agit quidem

Salmeron.
ubi supra
allegatus.